

EU Izbor urednika

Demografski problemi gotovo isti u svim članicama EU – europsko stanovništvo nestaje

Objavio Smiljana Škugor-Hrnčević - 5. studenoga 2024. u 09:30

Izvor: iStock by Getty images

Nimalo ohrabrujuće zvuči podatak da mjere pronatalitetne politike u većini država članica EU nisu dovele do demografskog poboljšanja i očekivanog učinka, te se s pravom postavlja pitanje kojim će putem krenuti Hrvatska, što će sadržavati program demografske revitalizacije koji je u izradi i hoće li ga građani prihvatiti?

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Prema UN-u, dvije trećine zemalja u Europi uvele su neku vrstu mjera poticanja nataliteta, od novčanih bonusa za svako rođeno dijete, porodiljnog dopusta, poreznih olakšica, potpora za priuštivo stanovanje itd., no njihov je uspjeh u pravilu izostao, ali ipak, u nekim je državama poput Mađarske i Francuske, zahvaljujući izdašnim potporama, pad nataliteta tekao sporije nego u ostatku Europe.

REGENIUS

Zubne krunice već od 240 €!

> Demografski slom nacionalni je problem broj 1: Što u izbornim programima predlažu političke stranke?

Mađarska je uz ostale mjere uvela i potpuno oslobađanja od poreza na dohodak za majke s četvero ili više djece, potpore obiteljima u iznosu od gotovo 10.000 dolara za obnovu domova i za pet posto smanjenje PDV-a na stanogradnju. U dobre primjere svrstava se i Francuska koja na potporu obiteljima troši više nego ijedna druga članica OECD-a, godišnje oko 3,5 posto BDP-a, a jedna od pronatalitetnih mjera je, da osim mjesečnoga dječjeg doplatka, roditelji dobivaju jednokratnu „dječju stipendiju“ od 950 eura pri rođenju svakog djeteta.

Analizirajući dostupne podatke svih država članica EU razvidno je da su demografski problemi gotovo isti, odnosno da su suočene s rapidnim padom nataliteta što neminovno vodi do drastičnog starenja i smanjenja stanovništva, te svaka demografska mjera ima itekakvo značenje, bez obzira što se rezultati ne mogu vidjeti odmah.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Europska komisija: do 2070. na razini zemalja EU 30 posto stanovništva bit će starije od 65 godina

Po podacima Europske komisije iz 2021. na razini EU-a dio osoba starijih od 65 godina porastao je s 16,2 posto na 21,3 posto, a predviđa se da će ih do 2070. u toj dobnoj skupini biti 30 posto. Taj trend nažalost nije zaobišao ni Hrvatsku u kojoj se bilježi kontinuirano starenje stanovništva. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2021. prosječna starost stanovništva iznosila je 44,3 godine (muškarci 42,5 godine, žene 45,9 godina), što Hrvatsku svrstava među najstarije nacije Europe. Prema istim podacima, u Hrvatskoj udio stanovništva u dobi od 65 i više godina iznosio je 22,35 posto te 5,53 posto starijih od 80 godina.

> 'Vruća politička jesen', a o ključnom problemu – demografskoj revitalizaciji tek sporadične informacije

Nadležnost za suočavanje s posljedicama odumiranja i starenja stanovništva u velikoj mjeri je u rukama država članica. Hrvatska Vlada do sada je donijela niz mjera na središnjoj razini, ali valja istaknuti da su se u rješavanje tog gorućeg problema uključili i općine, gradovi i županije sufinancirajući smještaj u dječjim vrtićima, potporama za novorođenu djecu, stanovanje, školske stipendije i slično. No, s obzirom na aktualne drastične demografske brojke na razini čitave države, pogotovo u Lici i Slavoniji, razvidno je da te mjere ne daju rezultate te se s pravom, u novom, najavljenom sveobuhvatnom paketu revitalizacijskih mjera, očekuju one, koje bi mogle pridonijeti povećanju nataliteta i zaustavljanju odlaska mlade radno sposobne populacije, odnosno onih od kojih se očekuje osnivanje obitelji i rađanja djece.

> Mađarska jedina zemlja u EU s povećanjem stope nataliteta

Plenković: fokus Vlade u trećem mandatu bit će na daljnjem rastu plaća i mirovina te na osiguravanju priuštivog stanovanja

Ovih je dana premijer Andrej Plenković predstavljajući recentne gospodarske pokazatelje na sjednici GSV-a u Petrinji uz ostalo najavio da će fokus Vlade u trećem mandatu biti na daljnjem rastu plaća i mirovina te na osiguravanju priuštivog stanovanja.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Ranije je ministar graditeljstva Branko Bačić predstavio Nacionalni plan stambene politike kojim bi se omogućio to priuštivo i održivo stanovanje, odnosno program priuštivog najma koji je tek jedna od mjera Nacionalnog plana. Tom se mjerom želi postići da se barem dio od 600 tisuća praznih nekretnina podigne na tržište, odnosno da vlasnici s državom potpišu ugovor o davanju svoje nekretnine u najam. To bi bila treća mjera iz programa priuštivog najma kojom se želi izvršiti pritisak na sugrađane koji u vlasništvu imaju prazne nekretnine.

> U Hrvatskoj su vrtići besplatni u samo u devet gradova i 25 općina

“Netko ima stan od 65 kvadrata. Mi ćemo vlasniku stana, ukoliko potpiše ugovor na šest godina, uplatiti u dvije rate 42 tisuće eura. Polovica mu se isplaćuje odmah, a nakon dvije-tri godine ostatak. Za taj stan on više ne mora brinuti. APN će tada s liste najmoprimatelja useliti one sugrađane koji si ne mogu priuštiti stan jer im cijena stana s režijama prelazi 30 posto mjesečnih primanja”, objasnio je ministar. Dodao je da Ministarstvo uspostavlja poseban program i ako se u njemu uđe na listu, dobit će se prikladan stan. Nakon toga potpisuje se ugovor s državom, a ne s vlasnikom, u kojem se najmoprimac obvezuje državi mjesečno plaćati iznos najamnine, rekao je ministar.

Iznio je podatak da je u Hrvatskoj dva milijuna i 380 tisuća stambenih jedinica te da njih 950 tisuća nije u funkciji stanovanja, a građeni su za stanovanje. Od toga je 600 tisuća praznih, a više od 200 tisuća u kratkoročnom najmu. Oko 130 tisuća su prostori prenamijenjeni u ordinacije, odvjetničke urede, itd. Ocijenio je kako nije ispravan pristup da se samo grade nove jedinice, okupira novi prostor i ukida zelena površina, već da se prazne nekretnine mjerama podignu na tržište.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Mjera priuštivoga najma podijelila javnost

Ta vladina mjera podijelila je javnost na one koji je smatraju pozitivnom do onih koji kažu da se taj model u nekim zemljama pokazao neuspješnim, da će cijena najma stana u Hrvatskoj i dalje biti previsoka. Pojedini mediji proveli su i ankete u kojima je veliki postotak anketiranih izjavio da nemaju povjerenja u državu i da u tu kombinaciju ne žele ulaziti.

> Demografski kolaps: Mlade osloboditi poreznih davanja ako se odluče na zasnivanje obitelji i rađanje djece

Zagovarajući takav model ministar Bačić je odgovorio da hrvatski model nije identičan onima u drugim zemljama, da je izdašniji i bolji i da država vraća stan u stanju u kakvom je unajmljen. Iznio je podatak da je u državnom vlasništvu 8000 stanova, od kojih je 1200 praznih te da će se prvo s njima krenuti u program priuštivog najma.

**Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.*

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Podržite nas! Kako bismo Vas mogli nastaviti informirati o najvažnijim događajima i **temama koje se ne mogu čitati u drugim medijima**, potrebna nam je Vaša pomoć. Molimo Vas podržite Narod.hr s 10, 15, 25 ili više eura. Svaka Vaša pomoć nam je značajna! Hvala Vam! Upute kako to možete učiniti možete pronaći **OVDJE**

OZNAKE

demografija

europska unija

VIŠE S WEBA

